

ВЛАСНИК ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
30. Октобра 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

С п а с е њ е.
(Легенда.)
I

Макрена је лепа мома,
 Црна ока, стаса вита,
 Дуге косе, врата бела,
 Брза, лака, поносите.
 Њена душа није с поља
 Да је краси к'о колајна, —
 Гојко јој је често рек'о:
 „Ох, Макрена, ти си тајна!“
 Макра има беле дворе,
 Има башту пуну хлада,
 У пољу јој стадо пасе,
 Има њива, винограда.
 Од оца јој оста новца,
 Кажу блага преголема.
 Макра има свега доста
 Само јоште — војна нема.

II.

Лако ће се војно наћи,
 Лако злату кујундија
 (— Баш немора кујундија,
 Може бит' и трошација):
 Ено Гојко у њу гледи
 К'о у воду жуто паче,
 У њу гледи, у њу пиљи
 К'о у жижак мало маче.
 Ал к'о вода што је хладна,
 К'о што жижак трешће, ћути,
 И Макрена тако ради,
 Можда хоће да га љути.
 Ал то Гојка већма дражи;
 Што га тако дуго пати?
 Хоће-л бити зло ил добро?

Ко то може напред знати!
 Гојко знаде да је Макра
 Тако лепа као вила;
 Гојко знаде да ту има
 Пуста блага изобиља;
 То га знање тако тишти,
 Чисто клеца од притиска, —
 Све то знаде, само не зна
 Да ј' аспида василиска.

III.

„Хоћеш, Макро, моја бити?“
 Макра неће да се реши. —
 „Зар ти Макро, нисам мио?“
 А Макра се само смеши.
 Он ју моли; она гледи
 Како паук муву мучи.
 „И ти мене мучиш тако.“
 Макра само усне пући.
 „Од јада ми срце пуца!
 Макра хода па певуца.
 „Загрли ме тако т' бога!“
 Макра глади пинча свога.
 То је много. — Гојко скочи, —
 Он ће њу сад да уцвели:
 „Збогом остај!“ — и он оде
 Преко мора у свет бели.

IV.

Сад и Макру јади тиште
 Што начини од зла горе.
 Њој је Гојко мио био, —
 Сад међ њима лежи море.
 Једног јутра Гојко шето',
 Баш је брао поморанце, —
 По свету је писмо ишло,
 И сад ево ту га нађе.

Кад прочита писмо њено
 Очи му се засузише,
 Очи таре, опет чита,
 Ево шта му Макра пише:
 „Ако дођеш за три дана
 Ако дођеш преко мора,
 Онда ће ти љуба бити
 Твоја Макра, — из Котора“.
 Гојко не зна шта да ради
 У љутини нових брига,
 Шта да ради с писмом овим:
 Љубио би, дер’о би га.
 Буде-л ветра који треба
 Ја ћу стићи. Тако суди.
 Али ако и ти ветри
 Макренине буду ћуди, —
 Онда збогом моја срећа,
 Збогом жељо мога срца!
 То је рек’о па је от’шо
 У галију да с’ укрца.

V.

Већ два дана како броди,
 Већ се види Котор бели,
 Нек потраје ветар с леђа
 — Он ће стићи својој цели.
 Наједаред преста ветар
 Који тера Котор-граду,
 Окерио други дуват’
 Па све у нас и у браду.
 Ветрови су к’а и жене,
 За час ћуд им друга дође
 На галији ђувегија,
 Место напред, натраг пође.
 Гојко вришти, Гојко пишти,
 Груды му се колебају,
 П’онда клече да се моли
 Светом оцу Николају.
 „Ох ако си икад, свече,
 Чију молбу услишао
 Крени опет добре ветре, —
 Овај ветар баш је зао.
 Нестигнем-ли до вечери
 Куд ме анђ’о среће звао,
 Онда Макра није моја, —
 Јао, јао, — јао, јао!“
 Свети отац Николаје
 Он над морем увек бдије,
 — Зато ни сад превидео
 Ни пречуо ништа није
 Ал нехтеде да услиша
 Ове молбе, ове вриске.
 — — — — —
 Тако ј’ светац Гојка спас’о
 Од — аспиде василиске.

Ст.

Шетња по Новом Саду.
XXXV.

Шест недеља дана је протекло од онога дана,
 кад је оно кр. комесар сео у Новом Саду на сепат-

ратну лађу и заборавивши на новосадском фијакеру свој калпак и сабљу, којом је требао сабор отворити, одјездио у Ср. Карловце. Сабор је трајао шест недеља и много смо могли на њему научити: да је двапут два три, да калуђери вољу црвена купуса, да је др. Ст. Павловић филолог, да се у Вршац иде преко Осека и Сомбора, да се све наше школске ране могу за један дан излечити, да је боља субвенција него комасација, да је „код три круме“ јефтиније него код Корнајна, да усклици „ух, ух, ах, ах“ нису само одједи песничке фантазије, него их и озбиљни људи на сабору употребљују, да је много за женску децу да уче четири разреда, напредак захтева да од сада буде само два, да наше проте преко ноћи постадоше Дистервези, Дитеси, Песталоције, да секретар Сири уме да „хофири“, да фондови од 4—5 милијона немају ни стручних књиговођа, да Сириг вуче 48,000 годишње аренде, да је „сабор“ и „љубав“ свеједно и по томе је свеједно и „љубавни састанак“ и „саборски састанак“ и т. д. и т. д.

Сад се сабор свршио и посланици се разилазе у мњењу и — кући. Комесари за вршачку ствар отишли су као што смо рекли у Осек и у Сомбор, да потраже каквог Херкула, који ће аугијеву штаду да покуша ишчистити; др. Јеремин понавља још једанпут своју мудру изреку још са прве седнице саборске: „ја сам своју дужност извршио“; владика Кенгелац иште накнаду за то, што је слабо оштетио ону црвену чоју код његове столице на сабору; др. Ђока Милосављевић ће као што смо из поузданог извора извештени такођер да се врати кући са сабора; Светозар Кушевић је пре поласка свог дао штампати све своје говоре на сабору; Панта Поповић такођер је већ сео на свој тарантас, а то су оне исте каруце, што се архимандрит Зелић возио на њима у Русију; А. Сандић се враћа у своју филологију; четири бележника перу руке од рада саборског (т. ј. од мастила); Јоца Живковић, који је доказивао, да наши манастири „доста чине сиротињи“ отишао је да обиђе наше манастире, где се спремају с добрим ручковима и старим вином; школска „Уредба“ враћа се са сабора, као што је и отишла; уређење о учитељској „пензији“ баченој је у „пензију“, те се и оно враћа од куд је и дошло.

И тако се сад цео сабор разишао, прозори су од саборске дворане поотварани, да оне силне речи изиђу на поље и да се шире по народу, столице су разнесене и унеће се у исту дворану на зиму, кад буде гимназијална „беседа“ (као што су и за време саборских „беседа“ тамо стајале); црвена чоја, око које су владике седеле и на коју су лактове наслањали, савијена је и спремљена у онај сандук, где су наше привилегије народне; парчета од чисте хартије и од плајазова покупио је са земље послужитељ и продаје их карловчанима по скупе новце, а ови их спомена ради остављају у орман; „гелендери“, који су растављали „штрикаоницу“ од саборнице остали су још и сад деца школска деру на њима јарца и праве друге гимнастичке игре.

А кад ће се сабор опет сазвати?

Ако да бог „На пролеће!“
 Ал' дај боже, да не буде то оно дугачко срп-
 ско „пролеће“, него идуће год. 1880. **Аб.**

Чок јаша!

Ој Сапари, Сапари!
 Еђ, кети, харом!
 Сад бар Зичи није сам,
 Него је са паром

кишбиоров.

Абуказемов календар.

Октобар.

21. Езоп мења својим баснама наслове, те ме-
 сто „на пета жаба“ вели сада „Душан Кне-
 жевић“.

22. Сим, Хам и Јафет протестирају, што се
 Душан Кнежевић потписује: „син утемељите-
 ља народног“

23. Владика Анђелић баца Бурјанов извештај
 — под купус.

24. Један новосадски бостанџија дође на сабор и
 виде да је реч о „купусу“ рећи ће: Хвала богу,
 кад се сабор једанпут и нас сетио!

25. Футожани и Бегечани сејаће од сад на оп-
 штучељу калуђера и црвен купус.

26. Али тај ће купус смети само они пароси
 јести, који имају црвен појас.

27. Пре ће и Чивути дочекати **месију**, него
 Вршчани обећану ко **месију**.

28. Карловачки бирташи шиљу петицију, ми-
 нистру, да се сабор на пролеће зацело сазове.

29. „Стармали“ доноси табло са сликама свију
 оних госпа у Митровици, које играју „тарока“.

30. Опет се „отвара“ новосадска читаоница.
 Које је ово „отварање“ на броју почињући од
 1846. године од како је читаоница основана?

31. Од како је Србија постала независна, не-
 мамо још тамо и независног листа.

Аб.

О оној ватри.

Добро дакле, нек је „тиха“
 (Још је боље, ради стиха)

Не запамтих израз право, —

Ал је смис'о: један ђаво.

Но ја и сад држим:

Не би био греј,

Кад би и ту „тиху ватру“

Укр'о Прометеј.

Мотивација:

Кад већ тиха вода

Брегове нам рони,

Јао да шта ће тиха ватра!

Боже нас саклони!

Онај исти читалац „Заставе.“

Српске песме.

Што се најрадије певају.

VII.

Искуство ми ђутат' вели (Анђелић.)

Изведи, брате, сестру за руку (доста се већ
 картала).

Заспала лепа Смиља мајци на крилу (а
 судови остали неопрани).

Да сам знао даћу тако проћи (неби синоћ
 играо „фарбла“ у кавани.)

Ала мени сад пролази време (вели један
 уредник у затвору.)

Банак је, фуруна је, (напољу зима а дрва
 скупа.)

Ако са врела миља (ожедниш, а ти се напиј
 хладна пива.)

Скувала сам вечерицу, вечерати нећу,
 (јер сам се свадила с мужем.) **Аб.**

Честитка

Србима Бошњацима.

Ој, Бошњаци, благо вама!

Чујем да вам у школама

Сија топли зрак.

Зрак вам овај Загреб шиље

Те вам тако цвета „Smilje“,

Па и „Napredak“.

Зашт' је ово смиље жуто?

Зато што је наметуто.

Исто зато напредак

Иде вам ко рак.

Шта ћеш, Србе, на то рећи?

— Ти повеслај бољој срећи;

Веслајући туби ово

(То је старо, није ново)

Кад једанпут стигнеш срећи

Своје другом не намећи.

У насиљу клетва лежи, —

Ње се клони, од ње бежи

Њено ј' цвеће лоше среће,

Брзо свене и прецвета,

Од њег нема берићета.

То искуство старо јавља

— Ал се увек заборавља.

△

Микипен зврчи (по празном лонцу).

Јојо, Којо, Мојо, Лојо!

До сада се Ембер бој'о

Само Панславизма.

Сад му дупло дркће чизма:

Остраг стоји доктор Бизма—

У руци му пуна клизма

Пангерманизма.

Јај де фај.

Ћира. Је-ли, Спира, пратиш ли ти рад српског сабора у Карловцима?

Спира. Да шта да пратим.

Ћира. Па зашта-ли ко куд се деде пакрачка препарандија? Ја бар о томе ни речице нисам чуо.

Спира. Ћиро брате, то је тако тугаљива ствар, да не сме нико да је дирне. Однео је ветар, — па крај.

Ћира. Е онда је тај ветар заиста милостив, што нам и Сомборску препарандију оставља на миру, кад види да му нема суда.

Ћира. Бога ми, ми тамо у Пешти баш идемо на мањак.

Спира. А како то.

Ћира. До сада се вила тамо тробојна застава. А сад ево и сам министар финансије подиже двобојну заставу.

Спира. Добро си приметио.

Ћира. Је-ли, бога ти. Зашто се Енглези тако срде на турског посланика.

Спира. Зашто?! — Зато што се зове Мусурус.

Ћира. Додуше „Мус“ је већ по себи „eine harte Nuss“, — а Мус у Рус — то је већ и загрило.

Ћира. Новине говоре да ће опет бити рата. То се мени ни мало не допада.

Спира. Е брате, мора кадгод бити и рата на свету. Иначе нашто би били толики солдати.

Ћира. Ал и јесте то чудновато. Ја сам у начелу против сваког рата. А ипак би волео да сви солдати буду ратари.

К о к и ц е.

Боже мој, да-ли те Берлинске новине одиста верују, да ми верујемо, да они верују, да је министар Таџе „verkappter Panslave.“

Ономад се у Пешти један министар забунио, па у место да каже: живео дуализмуз! — а он рече: живео дујелизмуз! И донде није мировао, док није потекло неколико капи — мастила.

Каква је то радост била у берберашком свету, кад је изишао позив на књигу: „Јашине песме.“ Сви су мислили да је Јаша Игњатовић пропевао. Тамбуре су већ биле удешене да их достојно прате. А где сада! Какво грозно разуверење!

„Обзор“ држи да је то објава рата, кад се хоће српска гимназија да подигне. То је сасвим логично. Јер он види како је то фамозан мир, кад се која српска препарандија укине.

„Тиха ватра“ је ћутала за цело време саборисања. И онда кад су се најважније ствари претресале. Ал кад неко спомену: Сириг! — Јаој боже и богородице — да ти беше стати па гледати! (Надамо се од г. Како Рци да ће нам и ту сцену што пре описати.)

Један шустер у Бечу добио на лутрију, па је од тешке радости полудио. Други дан добије опомену да плати порез који је дуговао од три године дана, — и таки сместа се опаметио.

У Прусској изумела су два учитеља справу за летење. То би добро било и за наше учитеље кад их господин прота повија.

У неком допису стоји да у Босни има већ и харфонисткиња. Волео бих знати да-ли свирају латинцом. Сигурно, — јер друкчије не би ни добиле дозволу.

У Хајитској дијети дошло до пуцања. Левица и десница пуцале су једна на другу. (Да се тако што, сачувај боже, деси на нашем сабору, знам да онда епископат не би седео у среди за оним црвеним столом.

(Н. Л.) У Будимпешти престале су радити три млина. Неки посланици на дијети спремају се да тај губитак накнади.

Професорској колегији

Велике школе у Београду.

Лазу Костића нисте изабрали за колегу. Шармант! Врло сте добро урадили, — чисто би вас пољубио. Ако дођете кад у Пешту, сви ће вас Мађари пољубити. А сад, ако сте, као што се надам, и као што конзеквенција иште, мене изабрали, ја молим на пет година допуст и на петнајет година плату унапред. То ми треба на бркомас, кад одем међу шајкаше да Лазу мало in absentia прочерупам. Ко ми сме замерити, кад се сад и на вас позвати могу! Eljennek!

Sztojkovics Péter
шајкашки посланик.

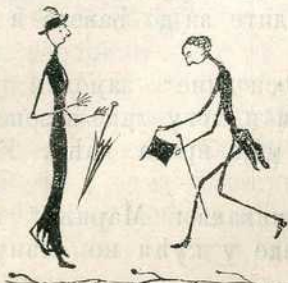

КРАСНО ЛИ СЕ ПОЧЕЛО, А ГЛЕ КАКО СЕ СВРШИЛО!

или

Боље би било да се нису ни познали (кад су тако луди.) *

I.

Први пут се сада срели,
И већ су се заволели.

II.

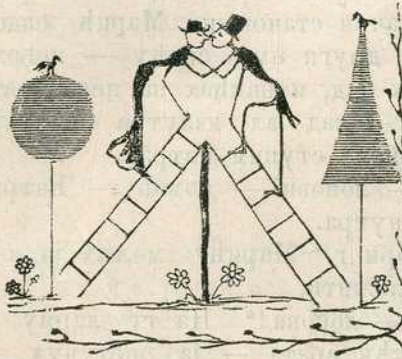
Па да буде леп почетак
Он јој пружи један цветак,

III.

На колени пред њом клечи,
Заклетвом јој јаде лечи.

IV.

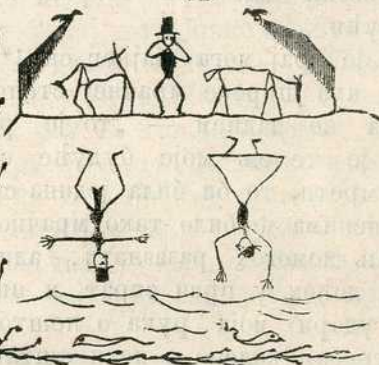
Пољубац је њина мета,
Тараба им ништ' не смета.

V.

„Побегли су!“ село бруји;
Ево већем вијају их

VI.

Ох, ено их, како лете!
Куку, леле, — црне штете!

*) Илустрације су из чешког листа „Пелечка“, — а текст смо ми сами пришабањили.

Ур.

У ШТИПЦИ.

△ Од неко доба туже се лекари, да им долазе силни случајеви од уганутих језика код деце од 6—8 година. Као узрок навађа се учење мађарског језика у основним школама.

⊙ Хрватски школски надзорник г. Стјепан Гротић обећао нам је, да ће говорити своје против српских учитеља у Славонији послати „Стармалом“ за рубрику „Бубнуотека.“

§ Даклем решено је на сабору, да проте, који су као што је познато постали школски надзорници, морају држати капелане. Добро би било да се метне услов, да бар ти капелани морају бити стручни педагози, и они да уместо прота обилазе школе по срезовима. Онда ћемо бити задовољни.

□ Пишу нам за једнога председника српске општине у Барањи, како се по бирцузи хвали, да је он већи Мађар и од самога Атиле, (ваљда је хтео рећи Арпада). Онако се и множе Срби у Барањи, кад се нађе по некоји такви председник!

Аб.

Муктација.

Има људи којима је страст читати новине, али немају страсти да се на новине и претилате, него траже по комшилuku да читају мукте.

Таки је био и Пера Мутић у Ж. Да томе злу доскоче досете се његови пријатељи, те по договору овако су радили.

Кад Пера пошље по новине, а они му даду број дотичнога датума, али од — лањске или преклањске године. Пера то није узимао на ум, него је читао и мислио да су то нови догађаји, а отуд су најкомичније сцене долазиле, јер Пера дође дегод у друштво, те поведе реч о политичним догађајима и прави своје рефлексије. Тако на прилику рече једном: „Хо брате, дакле Турци у Маглају опет посекоше мађарске Хусаре!“ и „Опет Руси опколише Плевну“ и „Аустријска војска опет заузео Сарајево!“ итд.

Једва једанпут обавестише пријатељи Перу Мутића у чему је ствар и да су то лањске новине.

Од тога је доба господар Пера редовни претилатник „Заставе“.

М. —

Судбина једне ноћи.

(Свршетак.)

Али стари ме задржа „Станујетел ви овде?“

„Да, горе код младог господина.“

„А од кад?“

„Од вечерас; ми смо се заједно на бал одвезли.“

„А — а тако!“ рече старац и држаше да је са отим своју дужност испунио. „Лаку ноћ“ рече он брзо, ја се окренем и погледим да је опет резу на врата спустио.

„Зар ви врата изнутра резом закључавате“ запитам га ја зачуђено „та ја то нисам ни знао — па ту кључ није од никоје користи.“

„Разуме се“ примети старац, и почне страшно кашљати „од како су овде у оно — оно у дворској улици — оно оно оно — ону жену убили — оно оно оно постало је мој господин страшљив.“

„Али како улази млади господин унутра?“

„И он звони“ одговори старац, и удали се једнако кашљући.

„Дакле је крај мога бајног сна!“ узданух ја, пењући се низ широке мрачне степене горе, држећи се да не паднем — „то је резултат мога пута — то је темељ моје будуће среће — онда могу сада умрети, то би била једина срећа за мене!“

На степенима је било тако мрачно да ни поједини ступањ немогах разазнати; али ја се држах све на лево, дођох у први спрат, и пипах по зиду; наједанпут удари моја рука о нешто, а у истом тренутку огребом колена о неки оштар угаљ — неки земљани суд зазвечи ужасном лупом о патос, и по пљуску воде која се на моје ноге излила, осетих да је то морао бити велики крчаг с водом.

Сам ми је још то требало — али откуд тај крчаг овде — та заиста ево један астал; тај су морали донети кад смо ми већ отишли. Али сад не помагаше премишљање — ја пипах даље држећи се све на лево, — та ту треба да су врата! — под руком ништа не осећам до ладан влажан зид, на сваки начин, да сам јих већ прешао — и зачех моје путоштво поново, али заман — врата нема на нема. Зуби ми цвочотаху од зиме — ја пођох даље, наиђем на неки прозор који гледаше у неку мрачну авлију — де сам се сад сподобио? Шта да радим, шта да одпочнем? Не могу ваљда целу ноћ овде остати, та смрзо би се у лакој балској одеци! А да правим ларму у туђој кући? — али на последак нужда закон мења! а смрзнати се баш нисам хтео. Ма на каква врата морам наићи, а ако нису моја ја ћу начинити ларму па ће ми моја показати.

Одважно пођох к делу, и наиђох сретно на неку браву коју хтедох отворити — али бадава врата беху закључана а на моју лупу неодазва се нико. Ја пођох даље, посрнем преко неке столице, гурнем неки мали асталчић, и једва напипах опет на врата — пробам, врата закључана, метох уво на врата чух хркање. Ја одважно закуцам, слушам — унутри зачу се шкрипа кревета — затим опет тишина. — Ја поновим моје куцање — наједанпут зачу се изнутра глас: „До сто врага шта је то на пољу? Ко

лупа? „Јеси ли ти Јоване?“ „Ја сам господин Марићу!“ одговорим ја страшљиво али опет доста гласно, ја држах за цело да је то отац мога пријатеља, „пријатељ вашег сина, не могу моју то јест његову собу да нађем“.

„До сто врага господине то је безобразлук узнемиривати људе у спавању“ повиче глас изнутра „ја немам сина — идите ви до ђавола и оставите ме на миру!“

„Али драги господине“ замолим ја „ја овде стојим на љутој зими и могу лако назепсти, да имам само свећу да могу моја врата наћи. У којој соби станује г. Марић?“

„Ја непознајем никаквог Марића“ повиче глас изнутра одлучно „овде у кући не станује никакав Марић, лаку ноћ!“

И ја чух како се тај нечовек на другу страну преврну — његове речи беху за мене ужасне — овде у целој кући нема Марића! Та то није могуће — та рођеним мојим очима видео сам број од куће — на сваки начин становаше Марић овде у кући, ја покусах по други пут срећу — пођох све даље — и пипах зид, и наиђох на нека врата, ја претиснем браву — кад ал изнутра се зачу ужасна вика; ја уплашено ступим натраг.

„Убице — лопови — помоћ — Ватра!“ дераше се глас изнутра.

„Али добри г. Марић“ мољах ја и хтедох са тим ларму ублажити.

„Лопови — лопови!“ На ту ларму отворише се по целој кући врата — ја опет чух ход оних пар папуча, ја ништа у том тренутку незнадох но да идем старцу на сусрет.

На половини степена сусретнемо се, али старац спазивши мене, мислећи да сам лопов брзо се врати натраг и залупи врата од авлије за собом, и ја чух његов глас де виче „држ га Неро! за њиме Ремонде! ху Фигаро држ га!“

Ја скочих као бесомучан на сокачка врата, одгурнем резу — јест — али као што немогах унутра ући немогах ни напоље, јер врата беху и кључем закључана. Шта ће сад да буде? Ако овај старкеља на мене пусти целу хајку керова, како да се браним у овом узаном ходнику. На срећу мора бити да небеше ни једнога пса у авлији, са отим хтедох само да лопове више поплаше. Ја пођох авлијским вратима, кад се иста отворише и три човека оружани вилама, лопатама, предаме ступише и искаше од мене да им се предам.

Дуго је времена требало док сам им разјаснио ко сам ја, јер онај глас од горе викаше једнако и претише, затвором, вешалима, а овај тригофолум држао је за цело, да сам ја какво убиство учинио. Но на послетку им моја балска тоалета о мојој невиности увери; јер не беше за веровати да ће ико при такој зими у црном фраку белим рукавицама и танким ципелама ићи да краде и убија. Једва дође и мој пријашко у белом шалу и познаде ме, али ме ни пошто не хтедох код себе примити, и он ми рече да овде у кући никакав Марић не станује, и отворивши ми брзо врата, наиђох се ја опет на улици —

пред оним вратима, пред којима сам мало пре стајао и желео да што пре унутра уђем.

Прво ми беше да погледам број од куће, да нисам како год превидио, али на улици беше ужасна помрчина и једине слабе светлости коју даваше тињајући фењер, беше nestало; на улици не беше живе душе, снег је вејао а ја у моме танком оделу дрхтах као прут — а ја бежах у таком положају да би узалудно било Марићеву кућу тражити: и ја пођох брзим корацама даље не бил наишао на какву гостионицу. Срећом не морах исту дуго тражити, на сто корака од мене указа се светлост од фењера, и дошавши до светлости уверим се за цело да је гостионица; одма зазвоним и ушав унутра, добијем једну ладну собу али доста топал кревет; онако уморен заспах одма, и нисам се пре пробудио, док келнер не дође да ме пробуди, јер наручих да ми се у осам сахата донесе кава.

Попивши шољу вруће каве, запаливши једну папиросу, решим да се са Емилијом више не састанем, обучем горњи капут, натакнем шешир на главу, и негледајући, какав сам ноћас у хитњи зграбио, платим рачун, и отворивши врата ступим у ходник.

„Лепа ствар, то сам ја могао до зоре почекати“ зачух један глас од мене а из споредних врата изађе — Марић.

„Марићу!“ повиках и забленем се у њега та одкуд ти овде!

„А шта је јуче то с тобом на једанпут било? гунђаше овај „Емилија је питала за тебе“.

„Марићу, верујеш ли ти злу судбину?“ и узевши га под руку пођох са њиме нуз степене доле.

„Ја почињем веровати да си ти права будала, и ма шта да се подухватиш, све натрашке испадне“ гласише срдити одговор „што ниси као и остали паметни људи кући отишао већ у гостионицу, а још имаш кључ од врата код себе, па не пушташ мене да у своју собу уђем!“

„Верујеш ли ти на злу судбину?“

„Та окани се те лудорије — та шта си радио са мојим кључем — ха ха ха ха — та какав ти шешир на глави имаш?“

Ја брзо скидох шешир с главе, и сад тек приметих да исти имађаше околом сребрни порт и на страни кокарду — ја сам у хитњи зграбио шешир неког ливреисаног послужитеља.

„Марићу“ рекох ја погледавши на шешир „знаш ли чија је она путна торба?“

„Разуме се какве даме, која ће се особито радовати, док види пола изгорени венац — мора да је какве глумице, судећи по пудеру, белилу и локнама.“

„Хи“ рекох ја, корачајући с њиме његовој кући а у руци држах кобни шешир, кад ал ја познам она врата, де сам ноћас тако дуго луцао — ја погледам на број од куће — до сто врага а на мене

се пакосно смешише број 13 — које сам ја при слабој светлости од фењера, држао да је број 15.

У тај мах прође улицом један џакер, ја дам знак да стане, и ухвативши Марића за руку почех значајно „Марићу, у животу се деси шта, које се не може усмено причати, зато ћу ти ја моју судбу написати и послати; сада је управо четврт на десет, у пола десет креће се влак, а нисам рад да пропустим, зато ми моје ствари по првој прилици пошаљи.“

„Шта већ оћеш кући?“ повиче Марић изненађен „та то не иде никако, шта ће Емилија на то да каже?“

„Емилију — поздрави од мене најлепше“ и ја се пакосно насмешим „поздра ви је — и замоли ју да ми моју торбу пошаље, а ти подај њој њену. Али још нешто — учини ми још ту љубав, па гледај ди нађеш госу овог шешира и замени га са мојим.“

„Али пријатељу“ примети Марић „неможеш гологлав путовати?“

„А то не мислим ни на који начин“ одговорим ја. „Кочијашу терај што брже можеш на станицу — ако стигнемо за десет минута — добићеш форинту бакшиша. — Па збогом Марићу — немој да се на ме срдити што сам ти толике незгоде чинио, најдуже преко сутра добићеш од мене писмо и твоје чакшире“, пољубим се са њиме срдачно, скинем му брзо његов собствени шешир с главе и натакнем мени на главу — скочим у кола, а Марић још није ни знао шта се са њиме десило, а кола одјурише путем станице.

Стигох баш као што треба — звоно је последњи пут зазвонило, ја брзо извадим билету — и за неколико секунда влак се крене. И тек кад сам се извалио у хошак вагона, стадох мирно премишљати о мојој судбини.

Дошавши дома писах још то вече Емилији, признах јој да сам недостојан њену руку да добијем, и молих је за њено пријатељство.

И Марићу сам писао, испунивши моје обећање, описах му обширно мој малер.

После три дана посла ми он моју путну торбу и сва писма што сам Емилији писао.

Само је нешто фалило — моје песме! — ја сам жену дражио, па морадох њену освету осетити! — На три недеље доцније, донесоше једне белестричне новине моје песме под мојим именом штампане.

Н. Сад.

Ивана.

Новије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради приношље.)

Из српскога живота. Приповетке Стевана В. Поповића. Књига прва. У Новоме Саду, 1880. Издање штампарије А. Пајевића. Цена 1 фор.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Змају у Београд. Претилату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. погодишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Вјерозаконско учење Талмуда или Огледало чивутског поштења. По немачком прерадио Васа Пелагић. Нови Сад, штампарија А. Пајевића 1879.

Даље изашло је прештампао друго издање Пелагићевих књига:

Историја босан. ерцеговачке буне у свези са српско и руско-турским ратом, (Штудија за народ и државнике).

На корицама њеним стоји као мото:

„Гди год државници владају народом помоћу оружја и апсана, а не помоћу правичности и слободе, тамо се и негице развија квасац буне, која ће раније или доцније учинити дармар. Тад поједнако страдају и угњетени и угњетачи“.

Цена јој је само 50 новч.

Узорите бесједе и пјесме (одабране умотворине разних писаца) — Цијена 20 новч.

Добровољни прилози

ЗА ПОДИЗАЊЕ СПОМЕНИКА СИМИ МИЛЕТИЋУ

у Новоме Саду.

(Наставак.)

А. Ристић из Нове Молдаве	5 ф. — н.
Ховорка Чех лекар из Нове Молдаве.	2 ф. — н.
Марко П. Шилић у Н. Саду у сребру	3 ф. — н.
У прошлом броју јављених	16 ф. 50 н.
Свега	26 ф. 50 н.

Што даље стигне прилога на горњу цел, изнећемо на јавност на овом месту.

Уредништво и издаватељство „Стармалог“.

Књижевне вести.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА КЊИГУ:

ШВАЈЦАРСКА

ЊЕН УСТАВ, ВЛАДА И ЊЕНА САМОУПРАВА.

Једва је протекло десетину година од кад је и наша отачбина ступила у ред модерних уставних држава, па је се већ увелико увидела непотпуност у нашем уставу. И народно представништво као тумач општих жеља у више је маха до сада истицало своју готовост, да се ти недостатци поправе и усаврше, тако, како ће најбоље одговорити и духу времена и садањим нашим потребама.

Под утиском ових мисли ја сам превео горњу књигу, која треба да буде од двојаке користи: с једне стране она ће упознати нашу публику са целокупним устројством те хваљене државице, почев од устава као извора-закона свима осталим законима, па до најмањег правила, по коме се н. пр. ова или она дружиница управља. С друге стране она ће народном претставништву приликом дотеривања нашег устава бити оно, што је боном кап воде. А то време, мислим, да није далеко од нас.

После овога мени није нужде ни речце трошити у корист препоруке саме књиге; само бих молио моје и све пријатеље српске књижевности, да се заузму око скупљања претплате и да новац заједно са бројем уписника што пре пошљу, како бих према томе умео одмерити, колики ћу број књига штампати.

Књига је велика 8 штампаних табака, а цена је 1 динар. За Аустро-Угарску кошта 50 новч. и може се слати штампару Арси Пајевићу у Н. Саду.

Новац из Србије ваља слати непосредно мени. Скупљачима десета књига.

У Београду, концем октобра 1879.

К. С. ТАУШАНОВИЋ.

РУСИЈА И БАЛКАНСКО ПИТАЊЕ,

од М. ДРАГОМАНОВА, превод с руског.

Књига је на 8-ни 5 табака с предговором Пере Тодоровића, а садржина јој је:

I. Поштену ствар треба поштено бранити.

II. Унутрашњи и спољашњи Турци.

III. Унутрашње роштво и рат за ослобођење.

Цена је књизи 40 новч. Ко поручи на више ових књига, рачуна му се по 30 новч. књига. Нарудбине ваља упућивати

ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА, у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

НОВАЦА

од 5 до 7% на обраћу земљу у Аустро-Угарској, изузимајући развојачену границу и ново окупиране земље, може свако добити без претходног трошка и то уз одплату капитала по вољи, који се наброји у банкним или државним нотама. Зајмопотребити нека се обрате на Задругу Манојловића и комп. у Сентомашу преко пута српске цркве.

стовариште одела

П. Н.

Јављам поштованој публици, да имам на мојем стоваришту

ОДЕЛА ЗА ГОСПЕ И ГОСПОЉИЦЕ
(КОНФЕКЦИЈА)

по најновијем париском фасону у највећем избору.

С поштовањем

БЕРНХАРД ФИШЕР.

по најновијем париском фасону